

AKTIVNOSTI ZA RAZVIJANJE PREDČITALAČKIH VJEŠTINA

- **Abecedna gusjenica** – na papirima opcrtajte 31 jednaki krug promjera do 4 cm. Izrežite krugove. Bušilicom za papir na prvom krugu (glavi gusjenice) probušite jednu rupicu, a na ostalima po dvije (po jednu sa svake strane). Flomasterom ispišite slova abecede na krugove – svako slovo u jedan krug, a na krug s jednom rupicom nacrtajte glavu gusjenice. Prema abecednom redu spojite napisana slova, provucite nit vune između dvije rupice susjednih krugova tj. slova abecede. U igri može sudjelovati više igrača. Svaki igrač odabire jednu figuricu za igru. Baca kocku i broj koji dobije označava koliko polja pomiče figuricu po gusjenici. Kad se figurica zaustavi na nekom slovu, igrač mora izreći riječ koja počinje tim početnim slovom. Ako ne zna, preskače jedno bacanje, a u drugom krugu ima pravo tražiti pomoć. Pobjednik je tko prvi dođe do kraja gusjenice.
- **Slovo-slagarica** – slova određene veličine ispišu se na papirima u boji i izrežu se na dva, tri ili četiri dijela. Dijete za početak može dobiti jednu cijelu sliku za svako slovo koja će mu poslužiti kao uzor za slaganje.
- **Pridruži slova** – izrežite jednake pravokutnike od kartona. S lijeve strane svakog pravokutnika nalijepite sličicu, a s desne slovo kojim pojam sa slike počinje (primjerice, Riba – R). Nakon toga prerežite svaki karton tako da sličica ostane s jedne strane, a slovo s druge, ali nemojte ih rezati na isti način, simetrično. Svaki karton razrežite drugačije, tako da se svakoj sličici može pridružiti samo jedno slovo. Trebate dobiti parove kartica koje se oblikom dopunjuju, tako da nakon pridruživanja ponovno sastavite pravokutnik.
- **Izrezivanje predmeta iz časopisa sa zadanim početnim slovom** – roditelj zada početni glas a dijete izrezuje iz časopisa predmete koji počinju sa zadanim glasom te ih lijepi na papir ili bilježnicu u kojoj su listovi podijeljeni na određene glasove tj. slova.

- **Igra slovo na slovo** – potreban je papir, flomaster, plastični čepovi ili čaše. Roditelj ispiše slova na papir, čaše ili čepove, a dijete mora poklopiti slovo na papiru s odgovarajućim slovom sa čepa ili čaše. Dijete pritom imenuje slovo te izgovara bilo koju riječ koja počinje tim slovom.
- **Košara** - uzmite košaru ili vrećicu sa različitim predmetima. Ispred djeteta su slova ispisana na kartonu. Izvlačeći predmete iz košare, dijete ih treba upariti s odgovarajućim slovom.
- **Lov na glasove** - izrade se kartice sa slikama na kojima su djeci poznati predmeti. Dijete izvlači karticu i traži u sobi predmet koji počinju istim glasom kao i predmet na slici koji je izvukao. Zatim tu karticu stavlja na taj predmet, te slijedi sljedeće dijete. Nakon nekog vremena zbrajaju se ispravno smještene kartice.
- **Izvlačimo slova** – na male papiriće napišite slova (na svaki papirić jedno slovo) te ih sve stavite u neku kutiju ili vrećicu i pomiješajte. Dijete izvlači slovo, imenuje ga. Ako prepoznaje sva slova, igra se može otežati tako da dijete treba na slovo izreći riječ.
- **Pogodi koje je to slovo** – na manjim kartonskim karticama ispišite slova te potaknite dijete da ih oblijepi špagom, vunom, slamkama, trakicama brusnog papira i sličnim materijalom kako bi dijete opipom linija moglo prepoznati o kojem se slovu radi. Stavite djetetu povez na oči te približite vrećicu ili kutiju iz koje izvlači karticu po karticu (roditelj neka pomogne djetetu okrenuti karticu u pravom smjeru). Potom je dijete opipava nakon čega treba imenovati slovo.

- **Slovni domino** – za igru su potrebni papir, škare i flomaster. Roditelj izrađuje pločice domino od papira te ispisuje na njih kombinacije slova ili riječi (teža varijanta). Pravila i tijek igre isti su kao i u klasičnom dominu.
- **Tombola slova** – igra se na isti način kao i klasična tombola, ali umjesto brojki na pločama su slova.
- **Igra inicijala** – zadatak je sjetiti se što više imena na zadano slovo. Aktivnost se može otežati time da se dijete treba dosjetiti prezimena svojih prijatelja.
- **Čitamo pismo** – dijete dobije kovertu s praznim papirom. Izmišlja tekst kao da čita pismo. Umjesto praznog papira dijete može dobiti neku sliku koju treba opisati i osmisliti priču u vezi nje.
- **Što imam?** – izradite kartice s fotografijama, ispod kojih napišete ime predmeta sa slike. Igra se tako da dijete svoj red započinje pitanjem: „Što imam?“, nakon čega objašnjava zadani pojam s određene kartice drugima koji ne vide sliku tako da kaže neku asocijaciju s tom slikom (primjerice, životinja, je, ima dvije noge, ne leti, ima kljun, živi na južnom polu – pingvin).
- **Priča iz vrećice** – u vrećicu stavimo različite predmete i započinjemo pričati priču: Jednoga dana dječak i djevojčica krenuli su šetati šumom. Pružamo vrećicu djetetu, a ono izvlači jedan predmet i nastavlja priču tako da taj predmet uključi u nju. Nakon njega slijedi idući igrač i tako u krug dok se ne izvuku svi predmeti iz vrećice.

- **Smisli priču** – dijete smišlja priču prema nasumično odabranim oslikanim kamenčićima.

- **Govorna igra „Slonica silva slavi sedmi rođendan“** – odrasli govori: „Slonica Silva slavi sedmi rođendan i ja ću joj pokloniti...“. Dijete rečenicu nadopunjava riječima koje počinju slovom/glaom „S“, npr. sat, sok, spužva, slika, sladoled...
- **Stvaramo pjesmu** – koristimo izrezane naslove iz časopisa. Dodatan izazov je stvoriti rime.
- **Domino u rimi** – na kartončice se zalijepi ili nacrtaju po dvije slike, te se tako izrade pločice za domino. Dijete spaja sličice koje se slažu u rimi.
- **Igra rime** - Vreća se napuni sličicama, te se sličice izvlače iz vreće. Dijete mora najprije glasno imenovati predmet na sličici, a zatim mora pronaći riječ koja se sa sličicom slaže u rimi. Dopuštaju se i besmislene riječi ako su u rimi sa zadanom

Primjeri rime:

sol – gol   sat – bat   juha – muha
 vuk – luk   čep – rep   foka – koka
 rak – mak   kos – nos   puma – guma
 noj – roj   val – šal   tuna – vuna
 bik – pik   duh – puh   čelo – selo
 žir – sir   vila – pila   tava – kava
 rosa – kosa   roda – voda   gljiva – šljiva
 lice – žice   dunja – munja   miš – slatkiš
 šapa – kapa   med – led   sova – bova

- **Pjesmica** – odaberite neku pjesmicu koja u sebi sadrži rimu te ju pročitajte djetetu pokazujući mu i tiskani tekst. Neka dijete:

Kaže koje se riječi rimuju

Prebroji koliko ima redova pjesmica

Prebroji koliko riječi ima pjesmica

Pronađe iste riječi koje se ponavljaju

Pronađe riječ koja započinje prvim slovom iz djetetova imena

Pokaže gdje počinje tekst, a gdje završava

Pokaže riječ koja ima najviše slova, a koja najmanje

Pokaže riječi koje imaju tri/četiri/pet slova

- **Igra uhvati riječ** – igra se tako da se izgovaraju iste riječi u nizu te se jedna izostavi i ubaci riječ koja je slična izgovorenima prije. Dijete mora čuti riječ koja se ne uklapa u niz.

Žečić zečić mačić zečić

Zima zima jesen zima

Šiš šiš šiš miš šiš

Stolac stolac stolac kolac stolac

Žut žut put žut

Noći noći poći noći

Plava plava plava glava

Sreća sreća vreća sreća

Tužno tužno ružno tužno

Ježić ježić bježić ježić

Raditi raditi saditi raditi

Šuška šuška kruška šuška

Jelen jelen zelen jelen

- **Naša imena** – vi ili vaše dijete neka napiše svoje ime. Zapišite ispod i vaše ime. Potaknite dijete da uoči po čemu su vaša imena slična, a po čemu različita:

Koja ista slova imate, a koja su različita

Koliko slova ima u njegovom, a koliko u vašem imenu.

- **Mislim na riječ** – recite djetetu: „Mislim na riječ koja počinje slovom __.“ Usmjeravajte dijete kako biste mu pomogli da pogodi o kojoj se riječi radi. Primjerice, vi mislite na mačku. Recite djetetu da se radi o životinji. Možete nadodati da ima četiri noge. Ako dijete još uvijek ne pogađa, recite da ima dugi rep i brkove. Nastavite s pomaganjem dok dijete ne pogodi o kojoj se riječi radi. Ako je ova igra teška za dijete, koristite se samo riječima koje počinju istim slovom. Ako mu je laka, izmijenite uloge.
- **Kolo sreće** – u krug na papiru upišite slova, a na sredinu stavite strelicu koja kad se zavrti i stane određuje koje slovo dijete treba imenovati ili na slovo izreći riječ, pokazati neku stvar u sobi koja počinje na to slovo, reći tko od njegovih prijatelja ima ime na to slovo i sl.
- **Složi riječ!** – pomoću kartica sa slovima dijete treba složiti jednostavnije riječi (roditelj ih zadaje). Riječi mogu biti: tata, mama, miš, konj, žaba, pas, oko, riba, seka, deva, kuća, zec, jaje,... Kao poticaj može se koristiti pješčani sat da dijete brže pronađe slova i složih ih.
- **Reci rečenicu na zadanu riječ** – u neku kutiju roditelj može staviti više manjih, ali zanimljivih predmeta. Dijete izvlači predmet iz kutije te na temelju njega mora osmisliti neku rečenicu. Roditelj može prvi izvlačiti kako bi bio primjer djetetu. Primjerice, izvukli ste kišobran iz kutije. Mogu nastati ovakve rečenice:

Kišobran nas štiti od kiše.

Imam lijepi crveni kišobran.

Kad pada kiša, nosimo kišobrane.

- **Doplovio je brod** – u ovoj se igri traži izgubljeni glas kojeg odrasli nije izgovorio na početku riječi. Primjerice: Doplovio je brod pun _anana, _okolade, _ibe, _iže, ... U početku odrasli izgovara riječi kojima nedostaje glas, a kad dijete shvati što treba nadopuniti, tu ulogu preuzima dijete.
- **Izmisli rečenicu na posljednju riječ** – u prvom dijelu igre riječima imamo: Reci rečenicu na zadanu riječ. Primjerice: kišobran – Kišobran nas štiti od kiše. Ova se igra dopunjava tako da nova rečenica počinje rječju kojom završava prethodna.

Ujutro me mama dovela u vrtić.

Vrtić je sagrađen od cigala.

Ciglama se gradi kuća.

Kuća ima prozore i vrata.

Vrata ...

- **Šašava priča** – prvo se djetetu kaže jedna riječ uz koju treba osmisliti još nekoliko koje se rimuju – primjerice, žir – mir, sir, papir. Priča započinje s „Bio jednom jedan žir“. Riječ koja se pojavi u prvoj rečenici treba se rimovati sa zadnjom riječi u svakoj sljedećoj rečenici. Primjer:

Bio jednom jedan žir. Otišao je u Makimir. Tamo je bio sam i tražio je mir.
- **Što je maleno?** – zadajte riječ, a dijete treba reći umanjenicu (kuća-kućica, cvijet-cvjetić...).
- **Jedan-mnogo** – djetetu se kaže jednina imenice, na koju dijete treba reći množinu. Najpogodnije su riječi u kojima se u množini događaju glasovne promjene, a koje djeca najčešće pogrešno izgovaraju:

Konj – konji (~~konj~~evi)

Čovjek – ljudi (~~čovjek~~i, ~~ljud~~ovi)

Zec – zečevi (~~zec~~ovi)

Pas – psi (~~pas~~ovi)

List – lišće (~~list~~ovi)

Jež – ježevi (~~jež~~ovi)

Ključ – ključevi (~~ključ~~i)

- **Pogodi koju sam riječ izgovorila** – dijete slušajući svaki izgovoreni glas sastavlja riječ. Igru počinje roditelj, a nastavlja dijete. Izgovaraju se imena djece, predmeti iz okolne, životinje, hrana, i sl. „Što sam izgovorila kad kažem: m-a-č-k-a; s-t-o-l; k-r-u-h, ...“
- **Tko je to, što je to** – u ovu pjesmicu umeću se različite riječi. Dijete treba reći glasove riječi, a roditelj kaže riječ koju dijete treba rastaviti.

Roditelj: Slušaj dobro pjesmu ovu.

Vikni glasno glasove, kako se svi zovu.

LAV! LAV! LAV!

Vikni prvi glas.

Dijete: L

Roditelj: Vikni srednji glas.

Dijete: A

Roditelj: Vikni zadnji glas.

Dijete: V

Roditelj: Tko je to? Što je to? Jel to netko plav?

Dijete: To je LAV, LAV, LAV.

Drugi primjeri:

Jel to neki pir? To je SIR, SIR, SIR.

Jel to neki zvuk? To je VUK, VUK, VUK.

Jel to neki mrak? To je RAK, RAK, RAK.

Jel to neki glog? To je ROG, ROG, ROG.

Jel to nešto suho? To je UHO, UHO, UHO.

- **Brojenje glasova** – tražite od djeteta da pljesne dlanovima za svaki glas kojeg čuje u riječi što je izgovorite (ako zadani glas (npr. š) čuje na početku riječi (šiba) pljesne jednom, u sredini riječi (kiša) dva puta, na kraju riječi (miš) tri puta). Najprije započnite s riječima od tri glasa: rak, miš, sir, pas, peć, car, bor, lav, led, čep, čik, dar, dan, top, val, vol, bik, mač, med,... Postupno dodajte teže riječi u kojima se umjesto samoglasnika nalazi glas r: brk, trn, grm, crv, grb, hrt, mrk, krt, vrh, vrt.
- **Ako čuješ** – ovo je pjesmica koja se pjeva na melodiju „Kad si sretan...“. Najprije roditelj pjeva pjesmicu i na kraju izgovara neku rastavljenju riječ, a dijete mora odgovoriti cijelovitom riječi.

Roditelj: Ako čuješ glasa tri, reci riječ,

Ako čuješ glasa tri, reci riječ,

Ako čuješ glasa tri, polagano reci riječ,

Ako čuješ glasa tri, reci riječ.

M-I-Š.

Dijete: Miš.

Roditelj i dijete izmjenjuju uloge, a broj glasova također se mijenja: Ako čuješ glasa tri/četiri/pet glasova.

- **Što vidim na slici** – pronađite slikovnicu ili katalog s bogatim ilustracijama i fotografijama. Igrajte s djetetom igru u kojoj ćete imenovati pojedine sličice ili pojedinosti velike slike, ali tako da kažete riječ rastavljenju na

glasove. Dijete na slici mora pokazati na što ste mislili kad ste rekli riječ rastavljenu na glasove. Primjerice: Ovdje je p-a-s.

- **Gdje je glas** – pred djetetu stavite više papira i sitne predmete poput dugmića, kockica i sl. Počinjete igru uputom: „Reći ću ti nekoliko riječi koje sve imaju u sebi glas S. Dobro slušaj riječ koju ti kažem. Ako je glas S prvi glas u riječi, stavi dugmić na prvi papir. Ako je u sredini riječi, stavi ga na srednji papir, a ako je na kraju riječi, stavi ga na zadnji papir.“ Pokažite djetetu primjerom.

Glas „s“: sat, nos, osa, san, laso, kost, sanjke, sapun, ljestve, kos, mesar, ples, cirkus.

Glas „č“: čelo, mač, orač, zvečka, čarapa, čamac, pečat, kolač, mačak, četka, ručnik, trkač, ručak, kuhača.

Glas „š“: bršljan, čaša, šunka, broš, šiljilo, miš, češnjak, slatkiš, tuš, školjka, grašak, šljiva, košulja.

- **Tajni glas** – dijete mora pogoditi koji je glas zajednički trima riječima. Objasnite djetetu da ćete mu reći tri riječi i da ono mora pogoditi što je isto u njima (koji je tajni glas).

Bat, bor, bik, Djed, dlan, drvo Robot, ručak, ris	Pas, puž, pet Maca, medo, most Vrganj, vuk, vile	Kap, konj, kit Stol, sapun, svijeća Zec, zid, zub
Žaba, vil, šunka Auto, drvo, oko Luk, sok, batak	List, vrat, buket Miš, tuš, koš Češer, sir, bunar	Rublje, dijete, mače Slon, dan, kljun Fikus, ples, nos
Val, đak, lav Grlić, dlan, čelo Stol, štap, kesten	Ura, grm, kruh Dečko, papuča, lončić Jesen, pismo, guska	Dukat, vuna, stup Ajgoda, lokot, koš Balkon, tikva, dečko

- **Čarobne zamjene** – u igri je dijete „čarobnjak“ koji će riječ pretvoriti u neku drugu samo ako promijeni prvi glas u riječi. Vi ćete reći djetetu jednu riječ, a dijete ju mijenja. Ponudite mu jednu po jednu ove riječi za zamjenu početnoga glasa:

Ruka – moguće zamjene: tuka, luka, buka, muka, kuka

Kapa – moguće zamjene: papa, capa, mapa, napa, sapa, šapa

Lula – moguće zamjene: Pula, kula, bula

Latica – moguće zamjene: matica, Katica, vatica

Vilica – moguće zamjene: pilica, Milica, žilica

Mama – moguće zamjene: dama, sama, tama, jama, ljama

Tata – moguće zamjene: jata, Kata, vata.

Ponudite mu jednu po jednu ove riječi za zamjenu završnoga glasa:

Nos – moguće zamjene: noj, noć, nov, nož

Lav – moguće zamjene: lak, lan

Dan – moguće zamjene: daj, dar, dalj

Rak – moguće zamjene: rat, raž, Rab, rad, raj, ral, ran

Metak – moguće zamjene: metar, metan, metal

Kokot – moguće zamjene: kokoš, kokos

Kolac – moguće zamjene: kolač, kolan, kolar.

Dopustite djetetu ispočetka i besmislene riječi. Dopustite mu i pokušaje primjerom glasova abecednim redom.

- **Smisli rimu zagonetku** – objasnite djetetu da ćete se igrati zagonetki. Vi ćete djetetu reći riječ, a ono mora smisliti drugu riječ koja je u rimi s vašom riječi, ali započinje nekim zadanim glasom. Primjerice:

Što je slično riječi sat, a počinje glasom B? – Bat.

Što je slično riječi šal, a počinje glasom V? – Val.

Što je slično riječi krak, a počinje glasom Z? – Zrak.

Ostali parovi mogu biti: tačke – mačke, zlato – blto, šalica – palica, zaslon – naslon, krojač – brojač, pjena – sjena, rudar – mudar, zrno – ceno, žuna – kuna, čaplja – kaplja, daska – maska, vaza – oaza, krava – trava.

- **Spojene riječi** – igra se tako da roditelj pripremi nekoliko jednostavnih rečenica koje izgovara tako da granice među riječima nisu onakve kakve bi trebale biti. Dijete pažljivo sluša, a potom treba pogoditi kako ispravno glasi rečenica i izgovoriti je. Za početak se prva i posljednja riječ u rečenici može rastaviti na slogove tako da djetetu bude lakše uhvatiti smisao. Primjer:

Mala lisic atr čipo šu mi.

- **Gusjenica** – na papir se napišu riječi, ali tako da su povezane u gusjenicu bez razmaka među riječima. Za početak treba birati riječi koje su povezane po smislu i reći djetetu da traži riječi koje primjericice označavaju boje:

BIJELACRVENAPLAVAŽUTAZELENACRNALJUBIČASTASIVA

- **Vlak** – roditelj od kartona izreže vagone vlaka i lokomotivu. Na lokomotivu ne napiše ništa, a na vagone napiše po jedan slog velikim tiskanim slovima. Prilikom sastavljanja slogovnice treba paziti da se odaberu slogovi od kojih je moguće sastaviti različite riječi. Neki se slogovi mogu ponavljati. Dijete iz kutije s lokomotivom i vagonima izvlači po četiri slogova. Neka ih dijete pročita. Ako ne zna, neka to učini odrasli, a dijete treba zapamtiti pročitane slogove. Zadatak je složiti jednu ili više riječi.
- **Slogovnica** – za ovu igru potrebno je pripremiti veći broj slogova ispisanih na papiriće. Roditelj s djetetom dogovara na koje se mjesto u riječi smješta slog koji će svatko izvući iz kutije u kojoj su smješteni – na početak, u sredini ili na kraju riječi. Dijete izvlači po jedan slog i smišlja riječi tako da uklopi slog na mjesto za koje je dogovoreno. Primjericice, dogovoreno je da izvučeni slog PA bude početni slog riječi. Moguće riječi su: papir, papiga, pasti, paziti,... U sredini: opasan, zapaliti, ... Na kraju: sipa, pipa, rupa,...
- **Slagalica** – na kartončice se napišu skupovi riječi:

JA	MAMA	TI	ON
JEDEM.	JEDE.	SE IGRAŠ	SE IGRA
		PORED	NA
		IGRALIŠTA.	IGRALIŠTU.

Kartončići se izrežu i promiješaju. Dijete treba sastaviti rečenicu od pojedinih riječi.

- **Što započinje s ...** – zadaje se glas, a dijete treba nabrojati što više riječi koje započinju zadanim glasom. Mogu se tražiti riječi unutar određene kategorije riječi (hrana, odjeća, prometna sredstva,...).
- **Što sve završava s ...** – igra se kao prethodna igra, samo se nabrajaju riječi koje završavaju zadanim glasom.
- **Lanac** – odrasli kaže bilo koju riječ. Dijete mora izgovoriti novu riječ koja započinje posljednjim glasom prethodne riječi i tako u krug. Teži oblik igre je da se traže riječi samo unutar određene kategorije riječi.
- **Bakina škrinja** – određuje se neki glas, a dijete započinje igru: „Otvorio sam bakinu škrinjicu i u njoj sam našao: (predmeti koji započinju zadanim glasom)“. Kad više ne može nastaviti, zadaje glas drugom igraču.
- **Reci obratno** – prvi igrač na glas izgovara neku kraću riječ, a drugi igrač u što kraćem vremenu treba naglas izreći riječ koja je obratno pročitana zadana riječ. Primjerice: puž – žup, pas – sap, krak – kark,...